בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ

לַחְמִי לְאִשַּׁי

עַל

פָּרָשַׁת קְרַח

מֵאֵת רֹאשׁ חֲבוּרָתֵנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב

הָאִי"שׁ אֲשֶׁר עַל הָעֵדָה מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ הָרַהַ"צ

רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶר שְׁלִיטָ"א

יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב

יַבְנְאֵל

א

"וַיַּעֲלוּ מֵעַל מִשְׁכַּן קֹרַח דָּתָן וַאֲבִירָם מִסָּבִיב וְדָתָן וַאֲבִירָם יָצְאוּ נִצָּבִים פֶּתַח אָהֳלֵיהֶם וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וְטַפָּם" (בַּמִּדְבָּר טז, כז), וּפֵרֵשׁ רַשְׁ"י: 'בָּא וּרְאֵה כַּמָּה קָשָׁה הַמַּחֲלֹקֶת, שֶׁהָרֵי בֵּית דִּין שֶׁל מַטָּה אֵין עוֹנְשִׁין אֶלָּא עַד שֶׁיָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, וּבֵית דִּין שֶׁל מַעְלָה עַד עֶשְׂרִים שָׁנָה, וְכָאן אָבְדוּ אַף יוֹנְקֵי שָׂדַיִם', עַיֵּן שָׁם.

וְיֵשׁ לְהָבִין, מַה הַטַּעַם שֶׁרַשְׁ"י הַקָּדוֹשׁ פֵּרֵשׁ זֹאת דַּיְקָא עַל הַמִּלִּים "יָצְאוּ נִצָּבִים", שֶׁזֶּה עוֹד לְפָנֵי הָעֹנֶשׁ, וְלֹא עַל הַפָּסוּק (שָׁם לב): "וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֶת בָּתֵּיהֶם וְאֵת כָּל הָאָדָם אֲשֶׁר לְקֹרַח וְאֵת כָּל הָרְכוּשׁ", שֶׁלִּכְאוֹרָה, הוּא הָעֹנֶשׁ בְּעַצְמוֹ?

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל פִּי הַמְבֹאָר בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים (זֹהַר הַקָּדוֹשׁ בְּרֵאשִׁית יז. וְזוֹהַר חָדָשׁ בְּרֵאשִׁית ב.), וּבִפְרָט עַל פִּי דִּבְרֵי הַמַּהַרַ"ל מִפְּרָאג (גּוּר אַרְיֵה בַּמִּדְבָּר טז, כז ד"ה בָּא וּרְאֵה; נְתִיב הַשָּׁלוֹם פֶּרֶק א – ב; דֶּרֶךְ הַחַיִּים פֶּרֶק ה מִשְּׁנָה יז; חִדּוּשֵׁי אַגָּדוֹת לְסַנְהֶדְרִין קי. וְעוֹד): שֶׁלִּכְאוֹרָה יִפָּלֵא, הֲרֵי יוֹנְקֵי שָׂדַיִם אֵינָם בְּנֵי חִיּוּבָא, וְאִם כֵּן, בַּמֶּה שׁוֹנֶה הַחֵטְא הַזֶּה מִכָּל הַחַטָּאִים, שֶׁדַּיְקָא עָלָיו הֵם נֶעֱנָשׁוּ? אֲבָל הַתְּשׁוּבָה הִיא, שֶׁגּוּף הַגֵּיהִנֹּם דָּבֵק בְּמַחֲלֹקֶת, כִּי הַגֵּיהִנֹּם וְהַמַּחֲלֹקֶת נִבְרְאוּ בְּיוֹם שֵׁנִי לְמַעֲשֵׂה **בְּרֵאשִׁית** (עַיֵּן בְּרֵאשִׁית רַבָּה פָּרָשָׁה ד סִימָן ח), לְהוֹדִיעַ כִּי הַמַּחֲלֹקֶת הִיא גּוּף הַגֵּיהִנֹּם, וְלָכֵן גַּם יוֹנְקֵי שָׂדַיִם נֶעֱנָשׁוּ, כִּי הָעֹנֶשׁ בָּא מֵעַצְמוֹ. וְאֵין הַכַּוָּנָה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הֵבִיא עֲלֵיהֶם אֶת הָעֹנֶשׁ, אֶלָּא הֵם הֵבִיאוּ עַל עַצְמָם אֶת הָעֹנֶשׁ, כִּי מִי שֶׁנִּמְצָא בְּתוֹךְ הַמַּחֲלֹקֶת, מְמֵילָא הוּא נֶחְטָף לְתוֹךְ הַגֵּיהִנֹּם, רַחֲמָנָא לִצְלָן, עַיֵּן שָׁם.

וְלָכֵן פֵּרוּשׁוֹ שֶׁל רַשְׁ"י הַקָּדוֹשׁ הוּא דַּיְקָא עַל הַמִּלִּים **"יָצְאוּ נִצָּבִים"**, שֶׁפֵּרוּשָׁן, שֶׁכֻּלָּם יָצְאוּ בְּקוֹמָה זְקוּפָה לְחָרֵף וּלְגַדֵּף אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא (עַיֵּן פֵּרוּשׁ רַשְׁ"י), כִּי בָּאֱמֶת, זֶהוּ גּוּף הָעֹנֶשׁ, שֶׁקָּרַח וְכָל עֲדָתוֹ סָחֲפוּ לְתוֹךְ הַמַּחֲלֹקֶת וְהַגֵּיהִנֹּם אֶת כָּל מִשְׁפַּחְתָּם, וּבִכְלָלָם גַּם יוֹנְקֵי שָׂדַיִם, וְזוֹהִי הוֹכָחָה גְּדוֹלָה, עַד כַּמָּה קָשָׁה הַמַּחֲלֹקֶת, וְעַד כַּמָּה גָּדוֹל הַשָּׁלוֹם, שֶׁהוּא הַגַּן עֵדֶן בְּעַצְמוֹ, **וְהָבֵן**.

ב

"וְכָל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיהֶם נָסוּ לְקֹלָם כִּי אָמְרוּ פֶּן תִּבְלָעֵנוּ הָאָרֶץ" (בַּמִּדְבָּר טז, לד).

וְיֵשׁ לוֹמַר בְּמִקְרָא קֹדֶשׁ זֶה, עַל פִּי הַמְבֹאָר

בְּכָל מָקוֹם בִּסְפְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁאֵין שׁוּם מָנוֹס וְתִקְוָה לְאָדָם בְּכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בַּחַיִּים אֶלָּא לְקוֹל תְּפִלָּתוֹ וּבַקָּשָׁתוֹ, הַיְנוּ כְּשֶׁרוֹאֶה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו אֵיזֶה צַעַר וְדַחַק, אֲזַי מִיָּד עָלָיו לָנוּס אֶל קוֹלוֹ וְדִבּוּרוֹ בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁיְּמַתֵּק מֵעָלָיו כָּל הַדִּינִים, וְעַל יְדֵי זֶה בְּוַדַּאי יִרְאֶה יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה.

וְזֶה מַה שֶּׁאָנוּ אוֹמְרִים בְּ"הַגָּדָה שֶׁל פֶּסַח": 'וַיֵּרֶד מִצְרַיְמָה, אָנוּס עַל פִּי הַדִּבּוּר', וְהַמִּלָּה "אָנוּס" הִיא מִלְּשׁוֹן נִיסָּה וּבְרִיחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יד, כה): "אָנוּסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל", וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לט, יב): "וַיָּנָס וַיֵּצֵא הַחוּצָה", הַיְנוּ כְּשֶׁאָדָם מַרְגִּישׁ שֶׁהוּא יָרֵד לְתוֹךְ מֵצַר הַמּוֹחִין, וְהוּא בְּדַחַק גָּדוֹל, אֲזַי עִקַּר עֲצָתוֹ הוּא לָנוּס וְלִבְרֹחַ אֶל הַדִּבּוּר שֶׁלּוֹ, שֶׁיּוֹצִיא מִפִּיו דִּבּוּרִים שֶׁל תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים, וְדַיְקָא זֶה יַצִּיל אוֹתוֹ מִן הַכֹּל (וְעַיֵּן "שִׂמְחָה לָאִישׁ" רְמָזֵי הַגָּדָה סִימָן ג).

וְלָכֵן כְּשֶׁעַם יִשְׂרָאֵל רָאוּ אֶת מַה שֶּׁקָּרָה לַעֲדַת קֹרַח, וְאֵיךְ שֶׁהֵם יָרְדוּ חַיִּים שְׁאוֹלָה לְתוֹךְ הָאֲדָמָה, מִיָּד "**וְכָל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיהֶם נָסוּ לְקֹלָם**", שֶׁכֻּלָּם נָסוּ וּבָרְחוּ אֶל קוֹלָם, וְהִתְחִילוּ לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: 'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תַּצִּיל אוֹתָנוּ מִכָּל זֶה', "**כִּי אָמְרוּ פֶּן תִּבְלָעֵנוּ הָאָרֶץ**", הַיְנוּ שֶׁפָּחֲדוּ וְחָשְׁשׁוּ מְאֹד פֶּן גַּם אוֹתָם תִּבְלַע הָאָרֶץ, חַס וְשָׁלוֹם, וְעַל כֵּן נָסוּ לְקוֹלָם בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה שֶׁיַּצִּיל אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְיִזְכּוּ לְהִשָּׁאֵר בַּחַיִּים דְּבֵקִים בְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, **וְהֶבֶן לְמַעֲשֵׂה**.

ג

"וַיַּעֲמֹד בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה" (בַּמִּדְבָּר יז, יג).

וְיֵשׁ לוֹמַר בְּמִקְרָא קֹדֶשׁ זֶה, עַל פִּי שִׂיחָתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַרַ"ן חֵלֶק ב סִימָן קיא): 'שֶׁפַּעַם אֶחָד אָמַר: אִם הָיוּ מַנִּיחִין מֵת לָעוֹלָם הַזֶּה לְהִתְפַּלֵּל, בְּוַדַּאי הָיָה מִתְפַּלֵּל יָפֶה יָפֶה בְּכָל כֹּחוֹ', עַיֵּן שָׁם, כִּי כָּל זְמַן שֶׁאָדָם נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם, עֲדַיִן אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְתָאֵר אֶת גֹּדֶל כֹּחַ הַתְּפִלָּה, וּמַה יְכוֹלִים לִפְעֹל אֲפִלּוּ עִם תְּפִלָּה קַלָּה אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי נִדְמֶה לִבְנֵי אָדָם שֶׁהֵם מִתְפַּלְּלִים פַּעַם אַחַר פַּעַם וְאֵינָם נַעֲנִים, וְזֶה גּוֹרֵם לָהֶם חֲלִישׁוּת הַדַּעַת, וּכְאִלּוּ לֹא נַעֲשָׂה כְּלוּם עִם הַתְּפִלּוֹת שֶׁלָּהֶם, אֲבָל זֹאת אֵינָם יוֹדְעִים, שֶׁכָּל תְּפִלָּה וּתְפִלָּה פּוֹעֶלֶת נוֹרָאוֹת, אֶלָּא שֶׁלִּפְעָמִים לוֹקֵחַ זְמַן עַד שֶׁנִּשְׁלַם סְכוּם הַתְּפִלּוֹת הַנִּצְרָכוֹת לִישׁוּעָה הַזֹּאת, וּמִיָּד שֶׁמַּגִּיעִים אֶל הַיַּעַד, מַגִּיעָה הַיְשׁוּעָה, וְכַמְּבֹאָר בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַרַ"ן חֵלֶק א סִימָן ב) עַל מַה שֶׁחָכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (בָּבָא בָּתְרָא עג:): 'וְכַד חָם, גַּבֵּיהּ אִתְהַפֵּיךְ', שֶׁכְּשֶׁיִּשְׁתַּלֵּם קוֹמַת הַשְּׁכִינָה עַל יְדֵי רֹב הַתְּפִלּוֹת, יִתְחַמְּמוּ וְיִכְמְרוּ רַחֲמָיו, וְתִתְהַפֵּךְ מִדַּת הַדִּין לְמִדַּת הָרַחֲמִים, עַיֵּן שָׁם.

וְזֶהוּ הָרֶמֶז בְּמִקְרָא קֹדֶשׁ זֶה "**וַיַּעֲמֹד בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים**", וְהַמִּלָּה "וַיַּעֲמֹד" סוֹבֶבֶת וְהוֹלֶכֶת עַל עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁחָכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (בְּרָכוֹת ו:): אֵין עֲמִידָה אֶלָּא תְּפִלָּה, עַיֵּן שָׁם, הַיְנוּ כְּשֶׁאָדָם עוֹמֵד לְהִתְפַּלֵּל, אֲזַי רָאוּי לוֹ לִזְכֹּר אֶת הַהֶבְדֵּל שֶׁבֵּין הַמֵּתִים לִבְנֵי הַחַיִּים, שֶׁזּוֹ זְכוּת וּמַתָּנַת חִנָּם שֶׁהוּא עֲדַיִן

בַּחַיִּים, וְיֵשׁ לוֹ אֶת הָאֶפְשָׁרוּת לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְאַחַר הִסְתַּלְקוּתוֹ, שֶׁהֲרֵי כְּתִיב (תְּהִלִּים קטו, יז): "לֹא הַמֵּתִים יְהַלְלוּ יָהּ", וְעַל כֵּן רָאוּי לוֹ לְהִתְעוֹרֵר מְאֹד לְתִפְלָה בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז, וּלְהִתְפַּלֵּל יָפֶה יָפֶה בְּכָל כֹּחוֹ, וּבְכֹחַ הַתְּפִלָּה יִתְקַיֵּם "**וַתַּעֲצֹר הַמַּגֵּפָה**", וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב אֵצֶל פִּנְחָס (תְּהִלִּים קו, ל): "וַיַּעֲמֹד פִּינְחָס וַיְפַלֵּל וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה", כִּי עַל יְדֵי תְּפִלָּה זוֹכִים לְכָל הַטּוֹבוֹת שֶׁבְּכָל הָעוֹלָמוֹת (כַּמְּבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל בְּסִימָן קיא הַנַּ"ל), וְנֶעֱצָרוֹת וּמִתְבַּטְּלוֹת כָּל הַמַּגֵּפוֹת, רַחֲמָנָא לִיצְלָן, וְזוֹכִים לִישׁוּעָה, **וְהָבֵן הֵיטֵב לְמַעֲשֶׂה.**

בְּכָל עִנְיְנֵי הַגְּלִיּוֹן נָא לִפְנוֹת לְמֵיִיל
m.l.mohorosh@gmail.com